

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Čehi in Poljaci.

Pretekli binkoštni prazniki bili so za Slovane v Avstriji slavnostni dnevi, kajti ne le v kraljevem Zagrebu vršila se je redka in vsacemu deležniku nepozabljiva svečanost, tudi zlata Praga imela je v svojem zgodovinsko slavnem ozidju veliko in to izredno odličnih gostov. Zboroval je namreč v Pragi kongres českých in poljskih zdravnikov in naravoslovcev in slavnih učenjakov iz obeh narodov.

Ti odlični gospodje imeli so svoje seje in shode pred in po praznicah, a na binkoštno nedeljo zvečer sijajen banket na 300 oseb, pri katerem, akoravno se nij smela svirati naša slovanska himna „Kde domov mŕj?“ niti „Hej Slovani!“, vsaj nijso bile zabranjene napitnice. Te pa so bile prevzete pravega slovanskega duha in tiste dobrodejne, ker objektivne, vznesenosti, ki je prerogativa učenjakov.

Da pa morejo čitatelji soditi sami, naj navedemo nekoliko teh govorov.

Profesor dr. Rostafinski rekel je mej drugimi: „Kot zastopnik najvišjega znanstvenega zavoda poljskega, akademije znanosti in umetnosti v Krakovem, povzamem besedo, da govorim v imenu vseh poljskih znanstvenih društev in zavodov, vseh poljskih deležnikov in nedeležnikov tega kongresa. Nij zdaj prvikrat, da se bližujejo Čehi in Poljaci, nego več je takih momentov, da sta se srečno bratila ta naroda, katerih vsak ima svoj poseben značaj. Tako je bilo prvikrat v 15. stoletju in sicer l. 1420., ko so česki gospodje poslali Wernera z Roupova k Jagjelu, da mu ponudi česki prestol, in ko so kmalu potem stali na bojišču s Signundom, je vender Praga zvesto obvarovala svoje prepričanje in Žižka je zatrdil zvezo obeh narodov. In če pregledamo druga stoletja, prepričamo se, da se nič nij spremenilo v dotiki in razmerah Poljakov in Čehov.

Kakor smo do sedaj čutili in mislili, tako tudi še denes smatramo vse razne slovanske narode zelenimi in cvetočimi vejami jednega ter istega močnega debla; mi imamo vkŕpe korenine, iz katerih dobivamo svojo moč, a pri tem ohranimo si samostojno življenje in nezavisno gibanje. Mi hočemo, da nedotakneno ostane vse, kar je vsacemu narodu najsvetejšega, najdražjega, jezik, vera, šege in običaji. Tudi vi, bratje Čehi, zavezani ste priznavati, da je približevanje posamnih slovanskih rodov možno le na tem temelju. Mi Poljaki spominamo se dogodkov, ki so zadeli nas in druge narode in približevati se moremo le s tem pogojem, da se razvoju našega jezika, naše narodnosti ne stavijo zapreke od nobene strani. Približevanje in pobratimstvo Slovanov naj se vrši v onem uzvišenem smislu, kateri je Sami Chalupki bil v mislih. Jaz pri tej priliki omenim leto, da je Chalupka l. 1848. pisal pesen „Hej Slovani!“, ki navdušuje tudi srce vsacega Poljaka, bodi deček ali deklica, mož ali žena, bojevnik ali onemogel starček.

Le v duhu in ljubezni hočemo se pobratiti in združiti, ker mi črtimo vsako oholost in surovo silo, ki nikdar ne navdušuje in nikdar ne prouzročuje kaj blagega, uzvišenega, niti velikih dejanj. Saj vam je to znano iz kritičnih časov narodnega prerodenja, ki se je pred kratkim še vršilo mimo nas. Nij li Dobrovsky sam zatrjeval, da je vaš jezik le še arheološke vrednosti, in glejte, z nebeske višine, kjer se čuvajo zatirani in nesrečneži, pala je sveta iskra navdušenja v česka srca, in kar se je najblažjim sinovom tega naroda dozdevalo nemogoče, to postalo je dejanje. Česki narod praznuje vstajenje od mrtvih, delo njegovih sinov, njih blagi napori, okrepčali so ga, da je velikan, kakeršnega vidimo denes.

V Pragi nastalo je središče neumornemu delovanju českega naroda, vseh njegovih teženj. Od tega lepega mesta naj sije luč na vse strani in iz Prage naj sveti plamen omike ne le českej domovini, temveč vsem slovanskim narodom in vsemu človečanstvu. Delo in znanost naj nam svetita. Bratje Čehi, vedno naprej! in potem bomo z vami zmagovali. In hoc signo vincemus.“

Profesor Krejči, poudarja važnost naravoslovja in težnje, da se naravoslovje poučuje v materinščini, govoril je o stališču Slovanov tako-le:

„Kar se tiče nas Slovanov v avstrijskej državi, smo mi veseli tega, da se je mej našim narodom tako pri njegovem prebujanju, takoj tudi vzbudila misel slovanske vzajemnosti. Da pa lepa mi-el ne bode samo zavita v lepo slovo vzajemnosti, da postane lepa resnica, mora vsebina tega slovesa pridobiti duševno, slovstveno in znanstveno važnost, mora izražati skupno znanstveno delovanje vseh slovanskih rodov v Avstriji.

V tem oziru izrekam željo, katero smo gotovo že vsi čutili, naj bi se k naravoslovskim kongresom v Krakovem, Lvovu in Pragi privrstili jednaki veseli shodi avstrijskih Slovanov v Zagrebu in Ljubljani, kot najlepši, najblažji in najdostojniši dokaz ne le narodno-politične, nego tudi duševno-znanstvene vzajemnosti.“

Grof dr. Hubert Krasinski rekel je mej drugim:

„Naš položaj je gorji, nego vaš (česki), ker ste vi združeni pod jednim žezlom, naša domovina pa je razdeljena na tri kose. Mi se moramo na vzhodu in na zapadu boriti za najblažja dobra. Vaša mravljinčja marljivost in vztrajnost nam je uzor. Dokler smo bili mi, kakor vi tlačeni po germanizaciji, nijmo se mogli podpirati vzajemno. Odkar pa so se pod liberalno vlado našega milostivega vladarja začeli razvijati slovanski narodi samostalno,

LISTEK.

Svečanost o priliki otvorjenja „Narodnega Doma“ v Ptuj.

— — — — —
Položili smo složno „Domu“ kamen,
Za temelj, ki nam trdno zdaj stoji,
Razširja prosvetljenje v okolini,
Budi na delo v čast in prid očini.
Jos. Cimperman.

Napočil je 29. maj. Lepo krasno jutro je bilo. Nebo bilo je jasno, ko ribje oko. Iz za hribov vzhajajoče zlato-rumeno solnce bilo je videti, kakor bi hotelo denes pokazati svojo svitlobo v najlepšej prazničnej obleki. Razprostreč svoje žarke v naše mestece, zasveti se prvikrat na našem „Domu“ mični napis „Narodni Dom“. Zastave cesarske, slovenske in štajerske vihrale so raz strehe.

Ljudstvo zbiral se je uže na vse zgodaj okolo našega „Doma“, se ve da je bilo mnogo radovednih gledalcev, kajti lepi hram, koji se sme v našem mesteci gotovo najlepšim prištevati, se jim je baje zelo dopal.

Ob 10. uri dopoldne podamo se proti kolo-dvoru, kajti priti imajo „Triglavec“. In res, došlo je mnogo gospode. Mej „Gradčani“ zapazili smo tudi našega poslanca gospoda Mihaela Hermana, dalje prof. Kreka, Klemenčiča in več drugih odličnih gospodov. Gostje ogledali so si najprvo „Narodni Dom“ in zdelo se mi je, da je na nje napravil dober vtis. Skupni obed imeli smo pri Osterbergerji.

Tu, kakor tudi na vrtu g. dr. Gregoriča bilo je več napitnic, kakor je pri jednacijah prilikah navadno.

Popoldne ob petih pripelje se jako mnogo odličnih gostov iz Ormoža, Središča in drugih krajev, ob polu osmih pa iz Maribora. Tudi iz Celja počastilo nas je več odličnih gostov.

Ljudstva bilo je v vseh prostorih natlačeno in mislim, da ne pretiram, ako trdim, da nas je bilo kaci 400. Počastili so nas s svojim pohodom iz Maribora gg. dr. Gregorec, dr. Radaj, dr. Pekolj, gosp. Simon, prof. Kosi in dr. Hraševac iz Celja, dr. Turner iz Budimpešte, dr. Geršak iz Ormoža, dr. Lovro Požar in še jako mnogo druge odlične gospode.

Ob 1/2 9. uri prične se vršiti svečanost. Predsednik naše čitalnice, oziroma „Narodnega Doma“,

gospod dr. Gregorič pozdravi došle goste ter izraža veselje, da nas je počastilo toliko odlične gospode ter razloži v kratkem smoter denašnjega snidenja. Po govoru vzkipele je občno navdušenje.

Pevci potem zapoje skupno (namreč „Triglavec“ in naši) „Slovensko himno“, potem pa nastopi na odru naš blagi oča Božidar Raič, koji je bil navdušeno pozdravljen, katero pozdravljenje se je ponavljalo in poglelo stoprav čez nekoliko minut. Njegov govor, kateri se sme po vsej pravici jako izvrsten imenovati, zasluži biti v vašem cenjenem listu ves priobčen, in nadejem se, da se bode to tudi zgodilo.

Pohvaliti imam izvrstno petje graških vseučilišnikov, kakor tudi naših pevcev. Lepo razlegale so se pesnice, kakor „Pozdrav“, „Lepa naša domovina“, „Oblaček“, „Orle pestry orle“, „V tihi noči“ in „Slovan“, a radi tega, da vam ta popis ne vzame preveč prostora, moram daljši popis o petji za denes opustiti, morebiti ga tudi Kretanov kaj omeni.

Pozdravov — pismenih in brzojavnih — dobili smo mnogo, katerih pa, žal! nijmo mogli prečitati, nekaj zavoljo časa in ker je bila v dvorani silna vročina, — drugod pa se nijmo mogli vsi skupaj sniti.

smete brez skrbi zreti v bodočnost. Mi pa radi z vami stopimo v bratovsko zvezo, katero je naš nemurljiv Mickiewicz ceal tako visoko. Dve sestrí, hčeri istega slovanskega rodu, Češka in Poljska, naj hodita roko v roki, kjer jih kliče delo in dolžnost. Oba naroda naj se podpirata vzajemno."

Veliko in lepih govorov bilo je od obeh strani, vsi pa so imeli isto temeljno misel o zvezi, skupnosti in vzajemnosti mej Čehi in Poljaki. In osobito Poljaki so navdušeni naglašali svoje slovanstvo in slovansko vzajemnost, kar gotovo najglasneje sveleči, da slovanstvo napreduje.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 3. junija.

Državnega zbora predsednik dr. Smolka dobil je od kabineta pohvalno pismo, da je tako odločno in nepristransko vodil drž. zbor seje. Dr. Smolka odgovoril je na to, da bode podpiral "jedino pravo in za državo zdravo politiko grofa Taaffeja" vedno in z vsemi svojimi močmi.

Kupčijske zbornice **hrvatskega** ozemlja prošile so po zastopnikih bana, naj dožene, da se v pristanske in zdravstvene urade uvede na mesto laščine hrvaščina kot uradni jezik.

Z juga se poroča, da zdaj FML Jovanović razpravlja s knezom črnogorskim o prvnitvi vstašev, zaprtih v Črnej Gori. Črnogorski uradi skušajo izseljence pregovoriti, da se uklonijo postavi in pogojem. FML Jovanović zahteva odločno, da se imajo kaznovati kolovodje in požigalci. Vojakom v Boki in Hercegovini se ne plačuje več vojna doklada, temuč le mejnim stražnikom.

Vnanje države.

Grof Ludolf, do zdaj avstrijski poročnik v Madridu, imenovan je poročnikom v **Rimu** na mesto grofa Wimpffena, ki gre v Pariz. Grof Ludolf je z Nizjega Avstrijskega doma in je bil izvenreden poslanec najprej v Carjemgradu, od leta 1874. pa v Madridu.

Stara in častita Moskva in ž njo vred cela **Rusija** obhajala je predvčerajšnjim velik praznik glasnega veselja. — Tedaj odprla se je namreč obrtna razstava velike Rusije in to tako veličastno in slovesno, kakor se nij pričakovalo. Vse kroge prešinjalo je neizmerno veselje in navdušenje, in osobito zadovoljni so obrtniki, da se je izvršilo velikansko delo, ki bode gotovo v visokej meri povzdignilo vse gospodarske razmere na Ruskem. Carski dvor zastopala sta pri tej narodnej slavnosti veliki knez Vladimir Aleksandrovič in carjevič Evgen Maksimiljanovič Leuchtenberg; ko ju je narod videl, prihajajoča v narodnej ruskej opravi, zagrmel je z viharinimi in brezkončnimi hurá-klici. Ali zbralo se je tudi druge visoke gospode od vseh rod obilo, in mej zastopniki vnanjih držav bil je navzočen tudi avstrijski konzul pl. Burian. Slovesnost pričela se je s cerkvenimi obredi, potem pa se je v razstavnej palači, v sobani za umetnosti, pela Rubinsteinova simfonija, ki jo je sam vodil, kakor jo je tudi on zložil prav za to priliko; delo njegovo je jako duhovito, v njem združene so narodne pesni vseh rodov na ruskej zemlji. Veselje ruskega naroda

pojavaljalo se je ves ta dan v Moskvi v raznovrstnih, veličastno-srčnih izrazih in podobah. —

Čujmo, kaj da k temu pravi "Neue freie Presse": "Razstava opisuje se z ozirom na to, da nij mejnarodna, temuč le čisto ruska, na vse strani kot velikanska in izvirna, močno poučna in popolnem iste veljave, kot druge take razstave. Ker se vožne karte izdajajo pri avstrijsko-nemškej meji počenši sem in tja za polovico cene, pričakuje se tujcev prav obilo. Ruskej obrtniji sicer še to in ono manjka, ali kar zadeva razstavljene reči, lepe so vseskozi in vredne, da se jih pogleda."

Knez **Bismark** vložil je po nemškem poročništvu na Dunaji tožbo zoper dva obskurna pisatelja židovska, ker sta v svojej brošuri "Dunaj pa Berlin, kot mesti antisemitizma" govorila o njem nespodobno in razžaljivo. Ker se v tej knjižuri govori tudi o ljubeznivem ropotači v državnem našem zboru, o Schönererji, vložil je tudi ta tožbo zaradi razžaljenja časti, češ, če Bismark sme, zakaj bi pa jaz ne!

Egiptovske nadloge, ki zanimajo vso Evropo in osobito delajo preglavice francoskim in angleškim ministrom, se nijso še umaknile. Sicer se v deželi samej nij prigodilo zadnje tri dni nič nerednostij, ali v diplomatičnih krogih razpravlja se posebno živahno o egiptovski zadevi. Kakor denašnji telegram našega lista poroča, ima zdaj pa zdaj oditi sultanov komisar v Egipt in sicer Derviš paša; to bode gotovo pomirljivo uplivalo na vojaške čete v Kahiru. Zanimljiva bode postala stvar, če bode Turčija res odbila evropsko-državnih zastopnikov konferenco, ki sta jo nasvetovali Francija in Anglija, in bodo skoraj gotovo ž njo zadovoljne vse druge vlade. Vsem tem složnim sklepom se pač Turčija ne bode mogla dolgo postaviti po robu! — V francoskej zbornici napadali so predvčerajšnjim Freycineta ostro, zakaj da spravlja egiptovsko vprašanje pred posvet vseh evropskih oblasti in zakaj da ne tira v tej zadevi samosvoje politike, gledajoč, kako bi se dalo le francoskej državi kaj pridobiti, če tudi z vojaško silo. Osobito Gambetta se je srdil, tako da je bila seja prav viharina. Freycinet pa je odgovoril, da ga nij veselje, spuščati se "v politiko naključij." Izreklo se mu je konečno zaupanje s precejšnjo večino glasov. — Angleška spodnja zbornica pa je bila popolnem zadovoljna s postopanjem svoje vlade.

Dopisi.

Iz Ljubljane 2. junija [Izv. dop.] Slovenskega učiteljskega društva odbor imel je včeraj tu v mestu svojo mesečno sejo. Mej drugim določil je da se tega društva letošnji občni zbor skliče prve dni septembra meseca. Sklenil je pa z večino glasov še nekaj, kar nas je osupnilo! Z lepimi črkami zapisano je v zgodovini narodnih naših borb, da slovensko učiteljsko društvo oklepalo je zadnji čas elito narodnih naših učiteljev, pičlo število onih mož, ki se tudi v največjih stiskah nijso dali strahovati od neblagovoljnih nemčevalnih nadzorikov. Zdaj pa, ko se je časa kolo pomaknilo za jeden zob naprej in se nazaj, zdaj zdi se nekaterim učiteljem primerno, uleči se kot lupine krog zdravega jedra narodnih učiteljev v tem društvu. Tako prišel je prosit, da ga vzprejmo kot uda, vodja ko-

čevske mestne šole, Spintre po imenu. Mladi ta mož bil je njega dni kuhan in pečen v kranjskem "Lehrervereinu", držal se je vedno nemškutarskim šolskim glavam za frak, poskočil je koj navzlic svoje mladosti do kočevskega vodje, ima zdaj Judeževih grošev mošnjo v rokah kot blagajnik "Schulvereine" podružnice za Kočevsko itd. Ali mimo svoje preteklosti in sredi protislovenskega šolskega agitovanja spremeni se vam ta gospod na vrat na nos v narodnega učitelja in se hoče ukrasti v slovensko društvo samih značajnih učiteljev! Žalibog, odbor mu je včeraj duri skoraj na stežaj odprl, ter ga vzprejel, kakor smo uže omenili. Ali bode ta gospod Spintre, novi "spoznavalec" v našej pratiki, približal se načelom "slovenskega učiteljskega društva" in po njih ravnal se, ne verjamemo! Sicer bi pa za take slučaje klicali in priporočali cenjenemu odboru: "Tvrdo bodi!" — o.

Iz Postojne 31. maja. [Izv. dop.] Vsled poziva gospoda dr. Jurija Štèrbenca, župnika v Hrenovicah, zbralo se je dne 28. maja v tukajšnjeji čitalnici do 50 odličnih narodnjakov iz vseh krajev Notranjske v posvetovanje, li naj se napravi tudi letos velika narodna notranjska veselica.

Ob 1/2 7. popoldne pričelo se je glasovanje, in ko je gosp. dr. Jurij Štèrbenc došle gospode pozdravil, voljen je bil jednoglasno predsednikom, A. Zagorjan pa zapisnikarjem zborovanju.

Po prav živahnej debati, iz katere se je razvidelo, da se v istini vsi navzočni za gradbo "Narodnega Doma" zelo zanimajo, sprejel se je gosp. predsednika predlog, da se priredi letošnje poletje v Postojini velika notranjska narodna veselica in da se nje čisti dohodki obrnejo za gradbo "Narodnega Doma" v Ljubljani.

Določilo se je potem, da se za to veselico voli ožji in širši odbor.

Vožji odbor voljeni so bili: za predsednika dr. Jurij Štèrbenc, župnik v Hrenovicah; za podpredsednika g. Franjo Strle, južne železnice stajski načelnik v Postojini, in g. Resman z Rakeka; za blagajnika gosp. Jos. Lavrenčič iz Postojine; za tehničnega dekoratorja g. Franjo Križaj, c. kr. poštar v Št. Petru; in za druge odbornike: gospodje Adolf Obreza, državni poslanec in posestnik v Cirknici; g. Ig. Doxat, posestnik v Postojini; dr. Iv. Pitamec, odvetnik v Postojini; Ed. Dolenec, grajščak iz Oreheka; Al. Domicelj, posestnik iz Zagorja in Hinko Kavčič, posestnik iz Razdrtega. — Ta ožji odbor pa izvolil si bode sam širši odbor, deloma k zborovanju došle gospode, deloma pa druge delavne narodnjake Notranjske.

Določitev veselicega programa prepustila se je uže izvoljenemu odboru, a izrekla se je želja, da bi gospodje poslanec Obreza, vodja Rihar Dolenec in notar Gruntar blagovolili sklicati poseben zbor na

 Dalje v prilogi.

Velezaslužni gospod dr. Štefan Kočevar nam piše sledeče pismo:

Slavni odbor narodne čitalnice ptujske!

K slavnosti pri otvorjenji "Narodnega Doma" je mene slavni odbor počastil s prijaznim vabilom.

Ptujsko čitalnico imam v dobrem spominu od njenega slovesnega začetka, katerega sem se z veseljem udeležil. Takrat sem čitalnici dober vspeh prorokoval, ako njeni udje složni ostanejo.

Pa ne samo složni so ostali, tudi delavni in žrtvovalni so posali.

Sad njihovega delovanja je prvi "Narodni Dom" na Slovenskem Štajerskem. Torej častitam gospodom čitalničarjem na njihovem uspehu pismeno, ko zaradi rahlega zdravja ne morem na pot dati se.

Živela čitalnica ptujska!

S spoštovanjem

dr. Štefan Kočevar, l. r.

V Celji 28. maja 1882.

Dalje smo prejeli sledeče vrstice:

Slavnemu "Narodnemu Domu" v Ptui.

"Narodni Dom" Ti ime, podlaga Ti je rodoljubje, Mir in prijateljski duh genija bodita Ti!

Bodi Tvoje židovje vsikdar domovini trdnjava, Muzam zavetje in hram, Gracijam ljubljani kraj!

V Brnu pred Duhovim 1882.

Janko Pajk, l. r.

Mej bizojavi omenim sledeče:

Sofija. — "Narodni Dom", da stoji krepko na zadnej predstraži jugoslovanstva! Pozdravlja Vas iztočna straža Bolgarov pod Balkanom. Živeli!

Za "Slavjansko Besedo":

Bezenšek.

Lipnica:

"Narodni dom"
Kot skala trdno stoj
S teboj
Na veke narod moj.

Stanitz, stotnik.

Novo mesto. — Novomeška čitalnica, lastnica prvega "Narodnega Doma" pozdravlja bratovski zavod, ki naj bode ščit in zavetje v duševnem boji za narodni razvoj.

Odbor.

Ljubljana. — Čast in slava ptujskim Slovencem! "Narodni Dom" naj raste in cvete mnogaja leta!

"Slovenski Narod".

Spital. — Da milo nebo blagoslovi čvrsti "Narodni Dom", bran slovenske zemlje, prospah na-

rodne zavednosti, omike in blagostanja, klikne izpod snežno belih planin v Gorotanu iz Spitala, kjer "lied der Deutschen" ošabno odmeva. Živeli rodoljubi!

Hrašovec.

Zagreb. — Slava ustanoviteljem prvega "Narodnega Doma"! Presrčen pozdrav "Triglavu" in drugim slaviteljem!

Flis, Orožen.

Köszeg. — Vivat, floreat, crescat prvi slovanski "Narodni Dom". Na zdar!

Dva štajerska Slovenca
v Kisegu na Ogrskem.

Dalje so nam došli telegrami od g. Šute iz Gradca, dalje Rojniha (ne vem če nij tu pomota) in Mateka iz Gradca. — Jesenka, Gomilšek in Raiča iz Trsta; od narodnjakov Laškega trga; dr. Pitamec iz Postojine; društva Srbadije iz Gradca; 45 rodoljubov iz Notranjske v Postojini; dr. Mošeta kot predsednika "Narodnega Doma" ljubljanskega; akad. društva "Hrvatska" iz Gradca; savinjskega "Sokola"; mozirske čitalnice; "Slovenije" iz Beča na izletu v Požunu, (ta brzojav je brzojavna roka strahovito pokvarila) in iz Klosterneuburga od prof. Peterlina.

Omenim naj še, da je veselica trajala do

Rakek, kjer bi se vsestransko določil program veselici, in da bi se k temu posvetovanju tudi povabilo druge zaslužne gg. dr. Vošnjaka, državnega poslanca itd. in dr. Alfonza Mošeta, odvetnik iz Ljubljane.

S tem zaključilo se je glasovanje. — Vsak navzočih bil je gotovo zadovoljen z uspehom tega zborovanja, ker jasno se je dokazalo, koliko premore Notranjska po duhu plemenitih in v istini za napredek milega našega naroda in za povzdigo blagostanja ubožega našega kmeta vnetih in tudi delavnih rodoljubov.

Le govor nekega gospoda bi lahko izostal, ker nij bil stvaren in je svedočil le o nezadostnem poznanju tukajšnjih razmer ter žalil može tukajšnjega trga, kateri so v vsakem oziru več pripomogli k probujanju narodne zavesti in tudi dejanjsko več storili za narodno stvar, kakor kateri drugi, ki več govorijo, kakor v istini storijo.

Po zborovanju sešli so se večinoma vsi zborovatelji v gostilni vrlega našega narodnjaka g. Ig. Doxata, kjer se je v lepih govorih nadzdravljalo slovenskemu napredku in osobito hrvatskemu društvu „Kolo“, katero je isti dan v Zagrebu tako slovesno obhajalo svojo dvajsetletnico.

G. Resman prečital je tudi zbrane Notranjce pozdravljajoči telegram g. Hrena, ter odposlala sta se od pozdravljenih telegrama v katerih se je pozdravljalo društvo „Kolo“ v Zagrebu i otvoritelje „Narodnega Doma“ v Ptujem.

Mladina pa zapela je nekoliko pesnic, katere so dokaj pripomogli k večernej zabavi, i v že trdnjej noči poslovili smo se od odhajajočih vrlih narodnjakov notranjskih.

—Z—

Iz Mozirja. [Izvirni dopis.] „Savinjski Sokol“ imel je binkoštni ponedeljek svoj prvi občni zbor, katerega se je udeležilo nenadno mnogo vrlih narodnjakov iz gorenje in dolenesavinjske in šaleške doline. Popoldne po božjej službi svirala je domača godba koračnico skozi trg do zborovališča, ki se je kmalu napolnilo, da nam je manjkalo prostora.

Radoslav Škoflek pozdravi zbor z veseljem, ker je mlademu „Sokolu“ pristopilo toliko vrlih in odličnih rodoljubov.

G. Ivan Vrankovič poroča o delovanju časnega odbora, prečita potrjena pravila ter razloži zboru vse, kar se je storilo zanimljivega in važnega za to društvo. Po ebno iskreno zahvalo izreka Ljubljanskemu Sokolu in nje tajniku gospodu Legatu za razno pomoč, za nam potrebni svet, za jako prijazni laskavi sprejem v Ljubljani in za navdušujoče, dopise, ki so pri nas res tajali in ogrevali mladega „Sokola“, ki nij mogel tako brzo iz luščine, kakor smo želeli. Veleslavni rodoljub gospod Davorin Trstenjak poslal nam je 15. maja „Budnico Savinjskega „Sokola“; katero smo poslali brez odloga gospodu Dr. Benjaminu Ipavcu, ki nam jo je krasno uglasbil uže

solnčnega vzhoda, kajti nikdo nij mislil na spanje, mladi rod, kakor uže navada, plesu ne popusti rad, ko pa je solnce v dvorano „Narodnega Doma“ pokukalo, zapustil je plesno torišče.

Ako je ta moj popis te za nas v vednem spominu ostale svečanosti pomanjkljiv, naj se mi to odpusti, kajti težko je posameznemu vse videti in slišati.

Tako se mi zdi, da smo storili svojo dolžnost, tisto dolžnost, katera se stori iz rodoljubja ali kakor poje S. Gregorčič:

„Dolžan nij samo, kar vелеva mu stan,
Kar more, to mož je storiti dolžan!“

Slednjič pa še izražam željo, da bi bil naš „Dom“ nam vsem tisto zavetje, kjer bi se vedno zbirali ne samo ob časih radovanja temveč tudi takrat, kadar je treba resnega delovanja:

V veselih bodi in otožnih dneh
Zastava, nam ponos in v bratski slogi
Okolo tebe zbrani svoji vbogi
Očini pomagajmo po močeh:
Život in kri, kedor ja rodu v žrtev
Posveti, v smrt ne ostane mrtev.

Jos. Cimperman.

—c.

18. maja, in tukajšnji moški zbor jo je pel 25. maja. Vsi pričujoči so radostno vsliknili gromovito živio! obema rodoljuboma in sklenilo se je jima takoj brzojaviti, zahvalo in da naj blagovolita biti častna ude „Savinjskega Sokola“. Jaz mislim, da je umestno, če narod zve, kako ljubeznivo nam je slavni učenjak gospod Dav. Trstenjak pisal, zatorej naj sledi tu pesen in pismo njegovo:

Vzdignimo zastavo visoko!
Naj v zraku plapolá,
Naznanja daleč na široko,
Savinjčan kaj velja;
Da vroča teče v žilah kri,
In srce mu za dom gori.

Iz trdih skal Savinja zvira,
Napaja krepek rod,
Možatost njegovo razšira,
Da čisla se povsod;
Oj Sokoli, oj Sokoli
Ostanimo mu zvesti vsi!

Mi čemo branit očetnjavo
Pred tujcem vsaki čas,
Za njeno čast in njeno slavo
Povzdigniti svoj glas,
Da bode naša vekomaj,
Nam drag in lep zemeljski raj.

Okov in robstva ne trpimo,
Svobodo ljubimo,
Svoj jezik visoko cenimo,
Ga krepko branimo;
Če tujec zaničuje ga.
Naj čuti srd Savinjčana!

Blagorodni gospod!

Ker sem častni ud „Ljubljanskega Sokola“ in sem svoje dni mu tudi zložil popotnico, še mi je na stare dni ostalo nekaj sokolske nature, zato sem zlezal na svojega Pegaza, ki pa uže ima pohabljen peruti, in sem tudi „Savinjskemu Sokolu“ budnico zložil.

Če najdete spretnega skladatelja, kateri bode to popotnico z navdušujočim napevom oskrbel, vtegne moja pesnica katerekrat pevec in slušatelj navdušiti, če pa bi se ne dopadla, pa naj Vam je znamenje, da starina slovenskih pisateljev ima živo sočutje za vse, kar mladi naraščaj koristnega za narod naš ubogi počenja.

Z vsem spoštovanjem

Vam udani

Davorin Trstenjak,
župnik.

Stari trg pri Slov. Gradci 15. maja 1882.

Ko pride na red volitev društvenega vodstva, je zbor izvolil za starosto gospoda Jos. Lipolda, ki je volitev sprejel, ter z jako navdušenim govorom razložil namen „Savinjskega Sokola“. Potem oglasil se je za besedo gosp. profesor in deželni poslanec Žolgar.

Za njegov izvrsten, jako poučen govor mu ne moremo zadosta hvale izreči. O važnosti in dolžnosti „Savinjskega Sokola“ poučil nas je jasno in jako prijetno s čistimi, v srce segajočimi izrazi. Mej tem so došli telegrami Mariborske Čitalnice in iz Žavca z 12 podpisi; bili so z navdušenim „živio!“ sprejeti. Za podstarosto je zbor jednoglasno izvolil gospoda Antona Goričarja, ki je zahvaljeval se izrekel, da je in bode vselej kolikor mogoče vse prav rad pospeševal, kar narodu v dobro služi. Ves zbor ga je pozdravil s prisrčnim „živio!“

Kot odborniki so bili še voljeni Edvard Vošnjak iz Šoštanja in Franc Prislán, posestnik in župan v Braslovčah, iz Mozirja Ivan Vrankovič, Josip Turnšek in Radoslav Škoflek. Ves odbor je trdne volje, vse storiti, kar se bode dalo da se „Savinjski Sokol“ lepo razvije, kajti uže davno smo potrebovali takega narodnega ognjišča, kjer se morejo v narodnem smislu ogrevati krepki fantje, ki sicer nijmajo priložnosti, gojiti narodno samosvest in si utrjevati duba in telo, pravi narodni značaj in slog. Zastran pristopnine in letnine se je mnogo debatiralo; slednjič se je zbor z veliko večino odločil za to, da plača vsak ud 1 gld. vstopnine, letnine pa plačujejo delajoči udje po 1 gld., podporni 2 gld., prostovoljni večji doneski se bodo sprejemali hvaležno. Društvenino je zbor zato določil tako nizko, da ne bo mnogim vrlim fantom zapreka, pristopiti k „Sokolu“.

Zastran delovanja društva sploh se je prepustilo odboru, da stori, kar more in kar je potrebno, da si poišče v raznih krajih zanesljivih zastopnikov in da zopet skliče občni zbor, kakor hitro se bode videla priložnost, da bi se ga društveniki mogli vdeležiti.

Po končanem dnevnem redu se je vnela živahna veselica: petje, govori, napitnice, godba, ples, vse to se je razvijalo jako živo. Prehitro so nam minule ure in pozno po polnoči smo se razhajali.

Pričujočih je bilo društvenikov 101, gostov 1 iz Hrvatske, 3 iz Koroške in mnogo iz sosednjih trgov, iz Celja i. dr. „Savinjski Sokol“ bode imel svojo godbo, društvenikov šteje denes 140. Slavnosti v Zagrebu in Ptui se nikakor nij mogel udeležiti, čeravno nij zmrznil, a za take izlete še nij goden; dolgo je bil v luščini, zdaj pa je še v gnezdu, razvija se sicer malo počasi, a normalno, zdaj v gnezdu je zdrav in krepak, pita se skrbno; zatorej se nadjamo, da, ako ga n. pr. strela z jasnega ne udari, bode vzrastel krepak in pogumen.

Instalacija ljubljanskega župana.

Ta teden bil nam je jako ugoden. V sredo bila je prva seja v mestnem zboru, katera je imela vseskozi slovensk značaj, kajti naš izvrstni podžupan g. F. Fortuna vodil je zborovanje le v gladkem slovenskem jeziku, zapisnik, predlogi in debata na strani večine, vse bilo je le slovensko. Dones pa je bil vmeščen slovenski župan glavnemu mestu, in denes, kakor še nikoli, vihrali ste na pročelji rotovža razen cesarske, deželne in mestne zastave, dve velikanski trobojnici. Stopnjice bile so okrašene redkimi rastlinami rotovška dvorana, pred katero je prostovoljna požarna straža postavila se v „spalier“, bila je posebno ukusno okinčana eksotičnimi cveticami, drevesci in preprogami, vse je bilo izredno slovesno prirejeno.

V dvorani bili so zbrani vsi mestni odborniki in zastopniki trgovinske in obrtnijske zbornice „en grand tenue“, vsi magistratni uradniki, učitelji in učiteljice mestnih šol itd. in mnogo odličnega občinstva. Točno ob 11. uri pripeljal se je gosp. dež. predsednik Winkler, sprejet po podžupanu gosp. Fortuni in dr. Mošetu. Po kratkem njegovem uvodnem nagovoru, prečita se prisega v slovenskem in potem še v nemškem jeziku. Na vprašanje g. dež. predsednika, hoče li, da se prisega vrši v slovenskem ali v nemškem jeziku, odgovori župan Grasselli: Prosim v slovenskem jeziku! Po storjeni prisegi ogovori g. dež. predsednik novega župana tako-le:

Hochverehrter Herr Bürgermeister!

Durch das Allerhöchste Vertrauen Seiner kais. und kön. Apostolischen Majestät unseres allergnädigsten Kaisers und durch das Vertrauen Ihrer Mitbürger ist Ihnen die Auszeichnung geworden, zur Leitung der Verwaltung der Landeshauptstadt Laibach berufen zu werden. Nehmen Sie aus diesem Anlasse meine aufrichtigsten und besten Glückwünsche entgegen.

Es ist aber auch das in Sie gesetzte Vertrauen ein vollkommen begründetes. Die Anhänglichkeit an unser geliebtes Vaterland Oesterreich, an Seine Majestät den Kaiser und die Allerhöchste Dynastie zeigt sich bei Ihnen im schönsten Lichte, wie von einem getreuen Sohne des Landes Krain, welches sich anschickt, das 600jährige Jubiläum seines Anschlusses an die habsburgischen Länder zu begehen, nicht anders zu erwarten ist; auf einer langen Studienlaufbahn haben Sie sich Kenntnisse erworben und durch Ihre vielseitige Thätigkeit im öffentlichen Leben Erfahrungen gesammelt, die Sie auf dem Gebiete der Communalverwaltung als Leiter derselben bestens werden verwerten können; durch Ihre Leutseligkeit, Ihre Mässigung, Ihren ruhigen und verständlichen Charakter haben Sie die Herzen Ihrer Mitbürger ohne Unterschied des Standes und der Parteistellung gewonnen. Es sind dies Vorzüge und Vortheile, welche Ihnen die Erfüllung Ihrer ehrenvollen, aber auch schwierigen Aufgabe wesentlich erleichtern und wohl auch den Erfolg verbürgen.

Sicer bodite, prečastiti gospod, uverjeni, da Vas bode cesarska vlada v Vašem poslu radovoljno podpirala. Saj je blagostanje občin podlaga in pogoj blagostanja države in občina ljubljanska je prva občina dežele kranjske. A vlada pričakuje tudi od Vas krepke podpore — nadeja se, da jo bode podpirali, kakor jo je podpiral Vaš gospod prednik v uradnih zadevah, v katerih je prišla z njim v dotiko, kar moram tukaj javno priznati in za kar se mu srčno zahvaljujem.

In Vi, čestiti gospodje, zastopniki mesta ljub-

ljanskega, spoštujte Svojega župana, ki ste si ga sami izvolili, s tem boste spoštovali tudi sami Sebe in Svoje someščane, ki so Vas semkaj poslali; podpirajte ga tudi Vi, delajte z njim vred občini v prid in prizadevajte si, da bode uprava občine ljubljanske v vzgled vsem drugim občinam na Kranjskem.

Gospod župan Grasselli pa je na to odgovoril:

Slavna gospoda!

Velecenjeno zaupanje mojih someščanov me je pozvalo na odlično mesto ljubljanskega župana, a še le milost presvitlega cesarja je omogočila, da po izpolnjenih zakonitih določilih dejansko nastopim to dostojanstvo. Zato je prva moja dolžnost, da Nj. cesarskemu in kraljevemu apostolskemu veličanstvu z največjim spoštovanjem izrekam svojo prepokorno zahvalo za dobrotno potrjenje moje izvolitve in visokočastitega gospoda deželnega načelnika najudaneje prosim, naj to mojo zahvalo blagovoli poročiti do Najvišjega prestola.

Popolnem sem si v svesti imenitne pa težavne svoje naloge in odgovornosti, ki jo prevzamem ž njo. Težavna je ta naloga uže sama na sebi, posebno težavna še v našem glavnem mestu. Upajmo, da se bodo te razmere polagoma obračale na bolje, da bode sčasoma izginilo mnogokatero nedorazumljenje in ostro nasprotje, da bode ugodilo se. Kar se mene tiče, globoko sem si v srce vtisnil pomenljive besede, ki jih je govoril visokočastiti gospod deželni predsednik in vedno hočem ohraniti jih v spominu. Visoko držoč prapor, pod katerim sem bil izvoljen, prapor, ki me vodi vse moje žive dni, bodem radostno pripomogel, kolikor je v mojih slabih močéh, da se uresniči blaga namera občega miru in sprave. Jedina moja želja je, pospeševati blagostanje ljubljanskega stanovništva, korist našega mesta je jedin moj smoter, in največji ponos mi bode priznanje mojih someščanov. Temu namenu posvetiti vse svoje skromne sile, to je trdna moja volja. Da se mi bode pa posrečilo doseči ta namen, zato potrebujem obilne vsestranske podpore. V prvej vrsti se s prošnjo za blagohotno pomoč obračam do preblagorodnega gospoda deželnega predsednika in zastopnika visoke vlade, katere močnemu varstvu bodi najtopleje priporočena starodavna naša mestna občina. Od dražih svojih tovarišev gospodov mestnih odbornikov, katere veže tista dolžnost kakor mene, od Vas, ki zastopate tiste interese kakor jaz, od Vas, pač smem pričakovati, da me boste krepko podpirali v vsacem položnji: samo to upanje mi je dalo pogum, da novinec v poslih mestne uprave prevzamem toliko častno a ozbiljno stopnjo mestnega župana.

Es sei mir gegönt in diesem feierlichen Augenblicke einige Worte auch an jene geehrten Herren Gemeinderäthe zu richten, deren Vertrauensmann ich nicht bin. Offen gestanden, es ist mir lieb, dass unsere gegenseitige Stellung vollkommen klar ist. Wenn der Spruch „Clara pacta, boni amici!“ sich bewährt, so darf ich hoffen, dass wir gute Freundschaft halten werden. Parteiungen sind ins Wesen des Parlamentarismus begründet, somit etwas ganz

natürliches. Das, was unsere Communalvertretung in zwei Lager scheidet, ist politisch-nationale Meinungsverschiedenheit. Nachdem jedoch Politik dem Wirkungskreise des Gemeinderathes zum Glück ziemlich ferne liegt und an denselben nur ausnahmsweise herantritt, so gestatten Sie mir dem Wunsche und der Erwartung Ausdruck zu geben, dass uns die Verschiedenheit des politischen und nationalen Standpunctes nicht hindern werde, an der Lösung unserer gemeinsamen Aufgabe — nach dem Wahlspruche unseres erhabenen Monarchen — zu arbeiten „mit vereinten Kräften“!

„Viribus unitis“, ti zlati besedi naj bosta naše vodilo v tej dvorani, oni naj nas vedno spominjata državljskih naših dolžnostij in ljubljene našega vladarja, ki je dejal: „Jaz hočem mir imeti mej svojimi narodi!“ Zato, gospoda moja, sklenimo tudi denašnjo svečanost kakor verni avstrijski državljani in z dna hvaležno udanih src vzkliknimo:

Nj. veličanstvu presvitlemu cesarju Francu Josipu I. Slava! Slava! Slava!“ (Navdušeni trikratni slava-klici vseh navzočnih.)

Po tem izborni in sonornim glasom prednanem govoru vršile so se oficijelne predstave. Najprej nazdravili so zastopniki trgovinske zbornice, na čelu gosp. Kušar, novega župana; potem mestni odborniki, na dalje magistratni uradniki in naposled učitelji pod vodstvom gosp. A. Praprotnika. Župan Grasselli odgovarjal je na vse ogovore primerno in jedrnato. O polu dvanajstih bil je slovesni čin vmeščenja končan, in ne preostaje nam drugzega, nego klicati:

Živio narodni župan Grasselli!

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Bohinjska Bistrica 3. junija. Znani izvrstni čebelar in župnik v Srednji vasi Luka Porenta je denes zjutraj umrl, pogreb bode v ponedeljek zjutraj.

Rim, 3. junija. Garibaldi na Capreri umrl sinoči ob 1/2 7. uri. Kralj bode kumoval vnuku nemškega prestola-naslednika.

Carjigrad, 3. junija. Derviš paša od-potuje v kratkem kot poverjenik sultanov. V turških političnih krogih se dvomi, da bi porta sprejela konferenco.

Domače stvari.

— (Gospod dr. Josip Vošnjak), ki ostane dlje časa v Ljubljani, prevzel je s prvim dnem tega meseca deželno odborništvo.

— (Občina Sodražica) odposlala je po gosp. dru. Vošnjaku tudi peticijo na državni zbor za ravnopravnost slovenščine in dež. nadsodnijo v Ljubljani.

— (Toča) pobila je 31. maja zvečer tudi na Slapu v Vipavi. Polovica po vinogradih je uničena.

— (Iz Ormuža) se nam piše: Uže pred binkoštnimi prazniki nahajalo se je po naših goricah grozdje, ki je uže popolnem ocveto in imelo jako lepe in zdrave jagode. Za vino vse dobro kaže, a sena bode malo, ker je trava prerodka.

— (Z Vrhnik) se nam piše, da se je pri deželnej sodnji po mnogih zaprekah izvršilo registriranje vrhniške posojilnice. Na slovensko vlogo od meseca decembra lanskega leta je došel čez 5 mesecev odlok — se zna, da nemški. Za narnovejši ukaz justičnega ministra v zadevi rabe slovenskega jezika je to gotovo čudna ilustracija!

— (Pri kongresu) zdravnikov in naravoslovcev v Pragi, oziroma pri veselici, katero je poljskim gostom na čast priredil „Akademický členarský spolek“ govoril je tudi naš rojak gosp. Rahne v slovenskem jeziku.

Vabilo

k banketu v čast novega župana gospoda
P. Grassellija.

S tem se vabijo vsi narodni gg. volilci ljubljanskega mestnega zastopa in se posebna vabila zaradi obilega števila volilcev in zaradi nezanesljivosti osobne izročitve — ne bodejo razpošiljala.

Banket bode 11. t. m. v nedeljo, ob 1. uri popoldne v gostilnični sobani v „Hotel Europa“ in vsak, kdor se hoče udeležiti, naj to naznani **do srede 7. t. m.** dopoldne do 9. ure jednemu podpisanih odbornikov, ter se podpiše na dotičnej poli. Kuvert stane tri gold. za osobo in se mora pri podpisu naprej plačati. Vstopnice in številke sedežev se bodo še le od srede 7. t. m. naprej, kadar bode zapisnik udeležencev sklenen in njih število znano, razpošiljale. Brez vstopnice nijma nikdo pravice vstopiti.

Dr. Fran Papež, načelnik. Dr. Zupanc. J. Mur-nik. F. X. Souvan. F. Kollmann. J. Geba. A. Jeločnik, odborniki.

Dunajska borza

dné 3. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	76 gld. 30	kr
Srebrna renta	77 " 05	"
Zlata renta	94 " 30	"
1860 državno posojilo	130 " —	"
Akcije narodne banke	822 " —	"
Kreditne akcije	324 " 75	"
London	119 " 80	"
Srebro	— " —	"
Napol.	9 " 52 1/2	"
C. kr. cekini	5 " 66	"
Državne marke	58 " 55	"
4% državne srečke iz l. 1854	119 " 75	"
Državne srečke iz l. 1864	170 " —	"
4% avstr. zlata renta, davka prosta	94 " 30	"
Ogrska zlata renta 6%	119 " 70	"
" 4%	88 " 25	"
" papirna renta 5%	86 " 15	"

V klavirji poučuje

za srednje plačilo doma in izven doma (366)

Mici Zottmann,

Špitalske ulice, št. 9, (Schreyerjeva hiša),
II. nadstropje.

Tudi se tukaj izdelujejo **bele vezanine in tkanine s cvetlicami** točno in prav po ceni in vzprejemajo se **učenke**; daje se tudi **pouk iz francoščine**.

Razglas.

Županija Postojnska naznanja, da bodo živinski somnji v Postojini

dné 10. vsakega meseca.

Ako pa pride na ta dan nedelja ali praznik, bode somenj prihodnji delavnik. (329—3)

Prvi somenj bode dné **10. junija t. l.**

Vožni red Rudolfove železnice.

Postaje	Vlaki za osebe	Postaje	Vlaki za osebe
Iz Trbiža	1.2.3.r. dopoldne 11:27	Iz Zagreba	po noči 8:15
" Rateč-Bele Peči	11:44	" Trsta	6:40 10:5
" Kranjske Gore	11:59		
Z Dovjega	12:22	Iz Ljubljane, j. k.	7:5 12:25 6:30
" Jesenic	12:41	" Ljubljane, R. k.	7:10 12:29 6:39
" Javornika	12:48	" Vižmarij	7:20 12:38 6:51
Iz Radovljice-Lesec	6:30	" Medvod	7:31 12:49 7:5
" Podnarta	7:1	" Loke	7:46 1:2 7:26
" Kranja	7:23	" Kranja	8:3 1:8 7:49
" Loke	7:45	" Podnarta	8:24 1:37 8:19
" Medvod	8:5	" Radovljice-Lesec	8:53 2:— 8:50
" Vižmarij	8:19	" Javornika	9:15 2:19
V Ljubljano, R. k.	8:30	" Jesenic	9:24 2:28
" Ljubljano, j. k.	8:40	" Dovjega	9:45 2:46
V Trst	6:21	Iz Kranjske Gore	10:15 3:12
" Zagreb	5:2	" Rateč-Bele Peči	10:30 3:26
		" Trbiža	10:47 3:41

Kmetska posojilnica na Vrhnikih

javljaja, da je c. kr. deželna kot trgovinska sodnija vsled sklepa od dné 2. maja 1882, št. 1602, pravila zadruga:

„Kmetska posojilnica vrhniške okolice,

registrovana zadruga z omejenim poroštvom“

od dné 24. novembra 1881 in izvoljere ude ravnateljstva: Fran Kotnik iz Vrda, ravnatelj, Ivan Gruden, denarničar, Josip Lenarčič, kontrolor, Miha Tomšič in Jakob Petrič, namestnika, v zadrugi register vpisala.

Sedež zadruga je na **Vrhnikih**; njen namen:

- mej ljudstvom smisel za prihranjenje denarjev vzbujevati,
- dobivati si denarna sredstva s svojim zadrugnim kreditom,
- dajati kredit in
- prejemati denar na obresti.

Zadrugni deleži so po 100 gld. in število zadrugnikov neomejeno.

Hranilne vloge se sprejemajo po 4 1/2 % in posojila dadó:

- a) na podlagi popolnem vplačanih zadrugnih deležev,
- b) na osobni kredit, to je, na izvirno menjico, katero morata razen dolžnika še dva poroka podpisati, in
- c) na zavarovani kredit.

Prošnje za posojila se sprejemajo pismeno.

Uradije se vsako sredo od 1. do 3. ure popoldne v društveni pisarni v soseskinej hiši.

(367—1)

Ravnateljstvo.

TRST

1882.

Pod protektoratom Nj. ces. Veličanstva gospoda nadvojvode Karla Ludvika. Avstrijsko-ogerska obrtna in kmetijska razstava.

Največja avstrijsko-ogerska razstava iz 1873. leta. Krasno leži ob morji v divnem zalivu Muggia. Odlični spored. Izvrstna restavracija. Veselice na morji in na suhem. Gledališča in koncerti. Morske kopeli. Zabavna popotovanja v Postojino, Oglej, Benetke, v Reko, Polo. (365—1)

Odpre se 1. avgusta. Znižane vožne cene. Konča se 15. novembra.
Veliko lozanje: glavni dobiček 50.000 gld. — Pisarna glede stanovanj na kolodvoru in na pristaniščih.

Št. 6872.

(361—2)

Razglas.

Od mestnega zbora ljubljanskega ustanovljeni štipendij v letnem znesku 250 gld. za obiskovanje državne obrtniške šole se v podenjenje do **konec junija t. l.** izpiše.

Pravico do tega štipendija za tek 2½ leta ima učenec, ki je obrtniško pripravnik v Ljubljani z dobrim uspehom dovršil, in sicer v prvi vrsti tisti učenec, ki uživa v Ljubljani svojo domovinsko pravico.

Prošnje, katerim je krstni in domovinski list. šolsko spričevalo in odhodnica priložiti, naj se potom vodstva tukajšnje obrtniške pripravnice mestnemu magistratu predložijo.

Mestni magistrat v Ljubljani,
dné 25. maja 1882.

Umetne

(55—29)

zobe in zobovja

postavlja po najnovejšem ameriškem sistemu v **zlatu, vulkanitu ali celulojdu** brez bolečin. **Plombira z zlatom** itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin s prijetnim mamilom

zobni zdravnik A. Paichel,
poleg Hradskega mostu, v I. nadstropji.

ADOLF EBERL,

fabrikant oljnatih barv, laka in firneža.

Prodaja na debelo in drobno.

ZALOGA:

(270—6)

V Ljubljani, na Marijinem trgu,
poleg Franciškanskega mostu.

P. n.

Priporočam se za izvrševanje

stavbarij in poprav,

tudi se **štedilna ognjišča** izdelajo prav solidno in ceno; dalje prevzemam vsa dela pri **strojih** in **sesalkah** in njih poprav.

Obila naročila prosi

Spoštovanjem

Ignacij Fasching,

Stavbeni in strojarski ključavničar, Poljanski
nasip št. 8, v Reichovej hiši.

(334—3)

V. LOBENWEIN

fotografični atelier
v hotelu „pri slonu“.

Fotografira se vsak dan.

(63—20)

Popolna razprodaja.

Za bližajoč se praznik sv. Rešnjega telesa so na prodaj **cerkvene svetilnice in svečniki**, kakor tudi **pušice za nabiranje darov** v cerkvi. Vsem gospodinjam in kuharicam, ki si hoté **cenó kuhinjsko pripravo** oskrbeti, se

(346—3)

kleparska prodajalnica v Slonovej ulici št. 18

prav gorko priporoča. Prodado se tudi tam se nahajajoče **izložne omare** in **omare za blago**, kakor tudi druge **kleparske reči** in **igrače** prav **cenó**.

Lepe in po cen

klobuke in čepke,

kakor tudi

kožuhovino

prodaja

(506—37)

Anton Krejči,

v Ljubljani, na kongresnem trgu na oglu gledaliških ulic.

Obče priznana kot jako izvrstno izdelana

podoba

dr. J. Bleiweisa vit. Trsteniškega,

je izšla. V originalu naslikal in v oljato barvenem tisku izvrstno izvršila sta jo c. kr. dvorna tiskarna in artistični zavod g. Reifensteina na Dunaji.

Podoba

v oljato barvenem tisku 63 cm. široka, 79 cm. visoka, nerazpeta gld. 3; na platnu razpeta v 10 cm. širokem baroque okviru gld. 6.50 in v 13 cm. širokem okviru gld. 8, dalje v velikosti 55—68 cm. z 10 cm. širokem baroque okvirom gld. 5.80.

Čistega dohodka teh podob namenjena je polovica za „Narodni dom“ in za zidanje cerkve srea Jezusovega.

Z odličnim spoštovanjem

(308—4)

Fran Kolman,

zaloga stekla in porcelana v Ljubljani.

Slednje vabilo pred žrebanjem

k udeležbi dobitnih šans velike, od hamburškega mesta garantovane denarne loterije, v kateri se mora

8 milijonov 940.275 mark

v teku nekaj mesecev **gotovo** dobiti.

Novi, v 7 oddelkov urejeni igralni načrt ima mej 93.500 lozi **47.600 dobitk**, in sicer oziroma

400.000 drž. mark,

posebno pa

1 dob. a mark	250.000	3 dob. a mark	8000
1 " " "	150.000	3 " " "	6000
1 " " "	100.000	54 " " "	5000
1 " " "	60.000	5 " " "	4000
1 " " "	50.000	108 " " "	3000
2 " " "	40.000	264 " " "	2000
3 " " "	30.000	10 " " "	1500
4 " " "	25.000	3 " " "	1200
2 " " "	20.000	530 " " "	1000
2 " " "	15.000	1073 " " "	500
1 " " "	12.000	101 " " "	300
24 " " "	10.000	27069 " " "	145
		itd.	itd.

Prvo žrebanje dobitk je neposredno uradno do-
ločeno

na 14. in 15. dan junija 1882

ter velja

celi orig. loz le 6 mark, ali gl. 3.50 avstr. bank.
pol orig. loza le 3 marke, ali " 1.75 " " "

četrt orig. loza le 1½ marke, ali kr. 90 " " "

ter se ti od države garantovani originalni lozi proti pošiljavi svote v gotovini ali po nakaznici, ali pa proti povzetju zneska v najoddaljenejši kraje franco razpošiljajo. Manjše svote morejo se priposlati tudi v pis-
menih markah.

Hiša Steindecker je v kratkem času svojim
interesentom izplačala **velike dobitke** po mark
125.000, 80.000, več po 30.000, 20.000,
10.000 itd. in je s tem pripomogla k sreči mnogo-
vrstnih rodbin.

Uloge so v primeri velikim dobitkom jako ne-
znatne ter se mora le priporočati, da se jedenkrat
sreča poskusi.

Vsak udeleženec dobi pri naročbi uradni načrt,
iz katerega se razvidi razdeljenje dobitkov in dotič-
nih razredov, kakor tudi uloge, in po vzdigovanji do-
bitk oficijalni listek vzdignjenih števil.

Dobitki se izplačujejo točno pod državnim poro-
štvom ter se morejo na direktno vposlanje ali na željo
interesentov z mojimi zvezami na vseh večjih tržiščih
Avstrije izplačati.

Naročila naj se povratno in zaupno pošljejo na
trdno staro tvrdko

Josef Steindecker,

Bank & Wechselgeschäft, Hamburg.

P. S. Hiša Josef Steindecker — poznata
kot solidna in realna — ne potrebuje posebnih reklam;
te zato izostanejo, na kar se čestito občinstvo opo-
zarja. (258—9)

Vino na prodaj.

150 veder dobrega naravnega Dolenjca iz
Gadove peči in Brezove proda po 7½ do 8½ gld.

Fran Horvat,

župan pri sv. Križi pri Kostanjevici
(Landstrass).

(351—3)

500 zlatov

plačam onemu, kdor pri vporabljanji

Kothejeve zobne vode

1 steklenica 35 kr., še kedaj čuti zobne bolečine ima
iz ust duh.

J. G. Kothe,

umirov. dvorni založnik v Mödlingu
pri Dunaji, vila Kothe.

(144—14)

V Ljubljani dobi se jedino le pri lekarji **Jul. pl. Trn-
koczyji** in v vseh lekarnah, droguerijah, parfemerijah, pro-
dajalnicah galanterijskih rečij itd. na Kranjskem.

Kava — Čaj,

naravnost iz **Hamburga** po pošti, poštne prosto
incl. zavetje, kakor znano v realnej fino dišečej
robi v vrečkah od **5 kilo** po poštne povzetji.

Rio , fino močan	3.45
Santos , močan	3.60
Kuba , ff., zelen močan	4.10
Nikaragua , zelo fin, mehak	4.90
Ceylon , modro-zelen, močan	5.—
Gold-Java , zelo fin, mehak	5.20
Portorico , delikaten, fino vkušen	5.40
Peri-Kava , zelo fin, zelen	5.95
Angostura , velika zrna, delikaten	5.95
Menado , rujav, zelo fin	6.35
Java , ff., zelo plemenit, briljanten	7.20
Afrikan. Perl-Mocca , prava	4.95
Arab. Mocca , prava, plem. ognena	7.20
Stambul-Kava-zmes , Mocca in Campinas, jako prikljubljena	4.95
Čaj pr. kilo. Congo ff.	2.30
Souchong , ff.	3.50
Tonkay , fin, zelen	3.50
Družinski čaj , zelo fin	4.—
Riž , zelo fin, pr. 5 kilo	1.40

Obširne cenilnike gratis in franko.

(243—7)

A. B. Ettlinger, Hamburg.

Dr. Sprangerjeve

kapljice za želodec,

priporočane od zdravniških avtoritet,

pomagajo takoj, če ima človek krč v želodec, migrenno, feber,
šepanje po trebuhu, zaslinjenje, slabosti, če ga glava boli,
če ima krč v pr.ih, mastno zgago. Telo se hitro sčisti. V
bramorjih razpusti bolezensko tvarino, odvajajoč črve in
kisline. Davici in tifusu vzamejo vso zlobo in vročino,
če se zavživajo po ¼ žličke vsako uro, ter varujejo nalez-
ljivosti. Človeku diši zopet jed, če je imel bel jezik. Naj se
poskusi z majhenim ter se prepriča, kako hitro pomaga to
zdravilo, katero prodaja lekarnar **g. J. Svoboda** v Ljub-
ljani, a flacon 30 in 50 kr. av. velj. (247—91)

Dr. Katsch-ova zdravstvena kava

po receptu

dr. Ferdinanda Katscha v Stuttgartu,

izdelujejo le jedino pravo

Henrik Franck sinovi v Ludvigsburgu.

Popolno nadomestilo

za pravo kavo v zrnih!

se priporoča z mlekom uživana kot vkušen, močen

ljudski živež;

kava, ki ne vznemirja živcev, nasprotno pak je zelo
zdrava, krepliva in lahko prebavljiva; dvojno se
priporoča za osebe, ki imajo slab želodec, kakor
tudi zaradi zelo dobrega duha po kavi in nizke
cene, tudi ker je — **brez dodatka prave**
kave že pripravljena za kuho.

Dobi se v vseh prodajalnicah s specerijami in v lekarnah
po deželi in v mestu. (197—10)

Razglas.

Ker se počne žetev, c. kr. priv. vzajemna zavarovalnica zoper požar v Gradci vse s. p. n. gospode kmetovalce uljudno opozoruje, da zavaruje ona zraven hiš in vsakterega pohištva, strojev, živine itd., tudi pridelke na njivah in senožitih zoper požar po mogočno ugodnimi pogodbami.

Dotična vprašanja se uljudno vselej razjasnijo v zavarovalničnih pisarnah (**Gradec, Sackstrasse št. 20**), kakor tudi pri vsakem okrajnem zastopniku, kjer se tudi zavarovalne ponudbe sprejemajo.

Gradec meseca junija 1882.

C. kr. priv. vzajemna zavarovalnica zoper požar v Gradci.

(Ponatisk se ne plačuje.)

V Nemškej založnici (prej Edvard Hallberger) v Stuttgartu in Lipsku začne ravnokar izhajati:

davno pričakovana ilustrovanja krasna izdava

Goethejevih del.

Z več nego 800 ilustracij prvih nemških umetnikov.

V ca. 85 bogato ilustriраниh pošiljatkah à 50 vin.

Ta zelo krasno ilustrišana izdava Goethejeva tekmuje po lepoti in ceni z v istej zalogi izišlo in na daleč razširjeno krasno izdavo Schillerja, h katerej je pendant. Vse nemško občinstvo je ne bode nič menj z veseljem pozdravljalo kot ono in posebno na deset tisoče broječi lastniki Schillerjeve izdave.

Prvi zvezek — cena 50 vin. — je ravnokar došla k

J. Giontiniju, knjigarna v Ljubljani.

Naizvrstnejša oživljajoča pijača z vinom ali ovocnimi sokovi je Radenska slatina.

Ona vpliva pri protinu, pri kamnih v žolčeh, mehurju in ledvicah, pri kataru respiracijskega trakta, pri kataru v bronhijah in želodci, pri tuberkulozi, pri žganji sode, hemeroidih, skrofulozi, impotenci in drugih živčnih boleznih.

Kiselovodne-železne in sladkovodne kopeli.

(Železniška postaja Spielfeld).

Vprašanja in naročila na stanovanja in rudninske vode naj se adresirajo na kiselovodni kopelni zavod v Radeni (Radein, v Ljutomerškem okraju), pošta Radgona v Stajerskej. Zaloga Radenskih kiselih voda v vsakej solidnej prodajalnici rudninskih voda.

V Ljubljani pri J. Lassniku; v Mariboru pri A. Guaudestu; v Celji pri J. Rauchu; v Varaždinu pri A. Mosesu.

Slavnemu občinstvu imam čast naznaniti, da sem gospod Ivan Vilharjevo gostilnico

Bavarski dvor

(Hôtel Baurischer Hof),

prav blizu tukajšnje postaje južne železnice, v najem prevzel in se priporočam z izvrstno kuhinjo, vinom in pivom (1/2 litra po 10 kr.), kakor tudi z lepimi sobami in čisto novimi posteljami vsem častitim gostom tukajšnjim in vnanjim, posebno pa onim, ki me poznajo kot bivšega restavraterja „pri Slonu“ in „pri Maliči“.

Zagotavljam hitro in dobro postrežbo, nizke cene in prosim za obilno obiskovanje

z odličnim spoštovanjem

(363—1)

Ivan Hafnar.

Do 1. junija in od 1. septembra so tarife za stanovanja za 25% znižane.

Zdraviljišče

KRAPENSKE TOPLICE

na Hrvaškem (poštna in brzojavna postaja).

To kopelišče je od Zidanimost-Siseške železniške postaje Zaprežice 3 in od južno-železnične postaje Poličane 4 1/2 ure oddaljeno. Akratoterme tega zavoda, dosežajoče 30° do 35° R., imajo nedosežno zdravilno moč zoper protin, kožne in boleznisled ran, hronični morbus, brigitii, patološke procese ženskih spolskih organov, revmatizem in njega posledice, nevralgije itd. Zdravstveni zavod je odprt od 1. aprila do konca oktobra ter dajejo veliki basini, posebni marmorni čebri in duče-kopelji, stanovanja, restavracije, velike obedne in biljardne dvorane in godba, lekarna, park itd. vsak moderni komfort v polnej meri. Od 1. maja vozijo mej tu in železniško postajo Poličane poštne omnibusi po dohodu dunajskega poštne vlaka ob 10. 1/4 uri zjutraj ter sprejemajo kolikor je osob. Vožnina 3 gld. od osebe. Za vsak drugi vlak so na razpolaganje priročni vozovi. Od 1. junija dobivajo se v Zaprežicah ob dohodu vsakega vlaka vozovi za v Krapenske Toplice. Na vprašanja o toplicah odgovarja topliško vodstvo in topliški zdravnik, zdravstveni svetnik dr. Edgar pl. Aigner. Zdraviljiške brošure dobé se v vseh knjigoprodajalnicah, prospekti pri kopeliškem vodstvu.

Krapenske Toplice, meseca aprila 1881.

(224—3)

Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armich.

Priporočilo.

Podpisani usoja si p. n. občinstvu uljudno naznanjati, da je

gostilno

na Marijinem trgu, v Majerjevej hiši, vulgo „Numero zwei“, prevzel. On toči Auerjevo marono pivo vrček po 10 kr., isterska, bizeljska in dolenska vina. Tudi kuhinjo ima dobro oskrbljeno ter prevzema tudi goste, ki redno na kosilo hodijo. Za mnogo-brojno obiskovanje se priporoča

Nace Štupica,

(352—3)

gostilničar.

Optični institut

E. REXINGER-ja

v Ljubljani.

(225—9)

Specijalitete za one, ki potrebujejo očal.

Velika kompletna zaloga najnovejših in kot praktično priznanih optičnih, fizikalčnih in matematičnih rečij; zelo nizke, stalne cene. Obširne cenilnike na zahtevanje gratis in franko. Vplačevanje na obroke pri zneskih od 5 gld. više brez povišanja cene se blagovoljno dovoli.

Poprave dotičnih stvari se izvršujejo dobro in natanko.

Graverska dela

vsake vrste se oskrbé zelo dobro in cenó.

Nova domača obrtna grana.

P. n. gospodom stavbenim in zidarskim mojstrom, zidarjem in gospodarjem sploh.

Ustanov za cementna dela

pod firmo

ALOJZIJA ZOTTELE-ja,

Cesta k južnej železnici v Ljubljani.

Uže vsestranska uporaba cementa, osobito za tla in strope v stanovanjih in za pokrivanje streh, dokazuje, da so se izdelki te nove obrtne grane spoznali primernimi in ekonomičnimi, in to tem bolj, ker se uporabljajo v onih deželah, kjer je les še po ceni in kjer torej ni potreba, da se nadomestuje s tem materijalom.

Uzroki, kateri so današnjim stavbenim vodjem oceno teh izdelkov priporočili, iskati se morajo v izvrstnih lastnostih materiala samega, in te so, kakor znano, lahkost in elegantnost dela, trdnost in trpžnost, kajti neovrgljiva resnica je, da imajo cementni izdelki trdnost kamnov, ki so dosegli največjo stopnjo gostosti, in skoro jednako nasprotnost.

K tem prednostim, katere so bile pri uporabi cementa v obširnej meri tudi pri stavbah v naši monarhiji izvršenih odlične, pridruži se tu tudi še prednost prihranitve, ker vedno rastoča dragina lesa dela stavbe iz te snovi uže silno drage.

In v resnici, vsak, kdor vé, koliko desk je treba, da se tla pokrijejo in kake težave so s tem zastarelim izdelovanjem združene, kakor: nevarnost pred ognjem, udar vode skozi špranje in razpoke, da se pod lesenimi tlemi zaveja golazen itd. — kdor to vé, ne bode zanikaval, da se s cementiranimi tlemi ne odstranijo le take nevarnosti in neprijetnosti, marveč se prihrani tudi mnogo stroškov pri izdelovanju, če se niti v poštve ne jemlje desetkrat daljša trpežnost takih tal v primeri z drugimi izdelki.

Podpisani, lastnik raznih cementnih fabrik in odlikovan na razstavah v Vincenci 1871, v Trevisu 1872, v Trijentu 1875, jemlje si čast naznanjati, da je tu ustanovil podružnico, katera bode od 1. julija t. l. v stanu, vsem zahtevam čestitih gospodov naročevalcev ugoditi. Osobito si jemlje čast naznaniti, da se bode z narejanjem pisanih tal v prostih četverkotnikih, kakor tudi z vložnim delom (mozaik-tla), za cerkve, dvorane, hodnike v vežah, kuhinje, prodajalnice itd. pečal, kakor tudi z narejanjem streh v raznih oblikah, katere zaradi svoje nepredirljivosti in upora proti vremenskim vplivom, pred vsem proti mrazu zaslužijo prednost pred vsem drugim pokritjem.

Ob sebi umevno se prihranijo tudi znatno ohranjevalni stroški, kateri so pri starih iz družih materialij navadno zelo veliki; razen tega je take strehe lepo videti, bodi si, da so jednobavne, bodi si, da so pisane.

Dalje opozarjamo na naše cementne cevi raznih premerov, za napeljavannje pitne vode, kakor tudi za gospodarsko rabo; jednako na cevi za stranišča, da se odpravi smrad po francoskem sistemu, prav priproste, solidne konstrukcije in nizke cene.

Konečno prevzema podpisani vsa dotična naročila za narejanje imenovanih objektov, dalje kopalnic, okrajkov, stopnic, grobnih stebrov, stavbenih olesav itd., oddaje se sporazumno po kakovosti predmeta in po času, potrebnem za izdelovanje. On se prijetno nadeja, da čestita gospoda, znana kot velikodušna podpirateljica in zaščitnica domače obrti ne bode zamudila, da tudi v prospeh te nove obrti svoje pripomore in v tej nadeji se priporoča

spoštovanjem

Alojzij Zottele.

V Ljubljani meseca maja 1882.

(349—2)

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.